

Asia: VN/2745/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi opioidiyliaannostusten vastalääkkeistä sekä laiksi lääkelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1–3 § Lain soveltamisala ja määritelmät

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitää tärkeänä lakiesityksen tavoitetta opioidiyliaannosten ja huumekuolemien vähentämisestä. Lain soveltamisala on selkeä koskien sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköitä sekä päihdetyötä tekeviä järjestöjä. Määritelmät ovat selkeät. VAKE pitää hyvänä, että laissa jaeltavaksi lääkkeeksi määritellään itsehoitolääkkeenä myytävä naloksonisumute, tämä todennäköisesti madaltaa muiden kuin terveydenhuollon ammattilaisten uskallusta käyttää lääkettä. VAKE pitää järkevänä, että lääkehankinnat tehdään sairaala-apteekeista tai lääkekeskuksesta, tämä mahdollistaa jakelijoiden kulutuksen seurannan paremmin.

4–5 § Jakelun maksuttomuus ja nimettömyys

VAKE kannattaa sitä, että naloksonin jakelu on maksutonta ja nimetöntä. Tämä madaltaa ja helpottaa lääkkeen jakelua sitä tarvitseville henkilöille. Päihdepalveluissa muutakin terveysneuvontaa ja ohjausta voidaan toteuttaa nimettömänä.

VAKE pitää hyvänä sitä, että poikkeus kirjaamisvelvoitteesta säädetään laissa, tämä mahdollistaa lääkkeenjakeleu matalan kynnyksen toimipisteissä. Ehdotuksessa kielletään luovuttamisesta tehtävät merkinnät potilas- ja asiakaskirjoihin, mutta ei oteta kantaa siihen voiko mahdollisesta lääkkeen annostelusta tehdä merkintää asiakirjoihin, tämä voi aiheuttaa sekaannuksia käytännössä.

5 § Jakeluun liittyvät velvollisuudet

VAKE pitää hyvänä, että jakeluun liittyvät velvollisuudet on määritelty tarkasti laissa. Ehdotuksessa mainitaan vastuuhenkilöiden riittävä koulutus ja jakelijalle riittävä perehdytys. Koulutuksen ja perehdytyksen sisällöistä tullee tarvitsemaan valtakunnallista linjausta ja ohjausta yhdenvertaisuuden varmistamiseksi koko maassa.

6 § Jakelu osana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajan muuta lääkehuoltoa

VAKE pitää tarkoituksenmukaisena, että naloksonin jakelu sosiaali- ja terveydenhuollossa toteutetaan osana olemassa olevaa muuta lääkehuoltoa. Tämä mahdollistaa naloksonin jakelun toteutumisen joustavasti erilaisissa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä.

Kommenttinne lääkelain muutoksista (7§, 62 §, 65 §)

VAKE pitää lääkelakiin tehtäviä muutoksia perusteltuina lain tavoitteiden toteutumisen kannalta. Kannatettavaa on, että järjestöille voidaan luovuttaa lääkettä sairaala-apteekeista tai lääkekeskuksesta, tämä selkeyttää lääkkeen hankintaa. Tärkeää on myös huomioida naloksoni terveyskeskuksista vastikkeetta luovutettavien lääkkeiden kohdalla.

Esityksen vaikutukset

VAKE pitää lakiesityksen tavoitetta opioidiylännostusten ja huumekuolemien vähentämistä erittäin kannatettavana. Naloksonin jakelun mahdollistaminen nimettömästi ja maksuttomasti sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköiden lisäksi päihdetyön järjestöistä lisää naloksonin saatavuutta kohderyhmässä ja todennäköisesti ehkäisee opioidiylännoksia ja myös kuolemia.

Laki ei ole velvoittava vaan naloksonin jakelu on toimijoille vapaaehtoista ja koska toimeenpanolle ei ole osoitettu lisärahoitusta tulee jakelun toimeenpano aiheuttamaan paineita hyvinvointialueiden ja järjestöjen taloudelle. Tämä voi johtaa valtakunnallisesti erilaisiin ratkaisuihin eri hyvinvointialueilla ja heikentää alueellista yhdenvertaisuutta.

Muut esitysluonnokseen liittyvät kommentit

-

Åhlgren Paulina
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue